

Inatsisartunut ilaasortaq
Karl Lyberth
Siumut

Akissut § 36 spm 2010-64 ordblindit pillugit Karl Lyberth

9. april 2010
Sagsnr. 2010-024961
Dok. Nr. 352286

Inatsisartut suleriaasianni § 36, imm. 1 naapertorlugu Naalakkersuisunut apeqquteqarputit, taakkualu ima akineqarput:

Postboks 1029
3900 Nuuk

Tlf: +299 34 50 00
Fax: +299 32 20 73

Email: kiin@nanoq.gl
www.nanoq.gl

Apeqqut: "Naqinnernik ilisarsisinnaangitsut ikiorserneqarnissaminnut nunatsinni qanoq periarfissaqartigippat?"

Akissut: Aallaavittut oqaatigineqassaaq, naqinnernik ilisarsisinnaangitsut ikiorsernariaqalermerninni ikiorsernariaqartutulli allatut ikiorserneqarnissaminnut periarfissaqarmata.

Naqinnernik ilisarsisinnaanginneq (dysleksi) assigiinngitsorpassuarnik "sakkortussuseqarsinnaavoq" iluseqarsinnaallunilu. Ikorsiiniutit aallaavittut inuit ataasiakkaat pisariaqartitaat tunngavigissavaat. Piaartumik paasinninnissaq ilikkariatormerup pitsaanerpaanissaanut pingaartuuvoq.

Meeqqanut suli atualinngitsunut tunngatillugu pinaveersaartitsineq siunertaralugu akuttunngitsumik nakorsamit meeqkerisumilluunniit peqqissutsimik misissuinerit, meeqqat ulluinnarni meeqkerivinni isumassugaaneri aamma assersuutigalugu atualernissamut piareersimassusermik misissuinerit aqutigalugit, meeqqat isiginiarnermikkut tusaaniarnermikkullu ajornartorsiuteqartut, allatigut nalinginnaasumik peqqissutsimikkut ajornartorsiuteqartut allatulluunniit atuarsinaalernissaannut allassinnaalernissaannulluunniit akornutaasinnaasunik pinaveersaariarluni ikiorsernariaqartut paasineqarsinnaasarput. Atuartut atualerlaat (1. – 2. kl.) peqqissusaat aammattaaq misissorneqartarpoq, atuartullu meeqkerisumik peqqinnissaq pillugu atuarnertik tamaat oqaloqatigineqartarlutik.

Nalinginnaasumik meeqqat ilikkariatormerninni ajornartorsiuteqartut, atuarniarnermik allannermillu ajornartorsiuteqartut ilanngullugit, Siunnersuisarfinnut (PPR) misissugassatut innersuunneqartarput, taakkualu misissuinerup malitsigisaanik atuarfimmu angelarsimaffimmullu innersuussisarput, meeqqap qanoq pitsaanerpaamik ikiorserneqarsinnaanera pillugu. Tamanna atuarfimmi assersuutigalugu tassaasinnaavoq immikkut atuartitsineq imaluunniit immikkut perorsaanikkut ikorsiineq aqutigalugu ikorsiineq.

Inuusuttut inersimasullu sunngiffik pillugu inatsit aqutigalugu ikiorserneqarsinnaapput, taanna malillugu immikkut atuartitsineq neqeroortigineqassamat inuit marluk

tamanna kissaatigippassuk. Aammattaarli inatsisikkut periarfissinneqarpoq inuk pisariaqartitsisoq ataasiinnaagaluarpulluunniit taamatut atuartitsisoqarsinnaanera.

Piareersarfiup nalinginnaasumik suliaasa ilaattut Qeqertarsuarmi Piareersarfik maannakkorpiaq inersimasunik 7-inik atuarnermik allannermillu ajornartorsiuteqartunik ilinniartitsilluni ingerlatsivoq, taakkunanga sisamat ima ingerlalluarsimatigaat, nalilernerqarluni nalinginnaasumik Piareersarfimmi ilinnialersinnaasut. Piareersarfeqarfiit allat taamatut aaqqissuussillutik ingerlatsinissaat akornutissaqanngilaq.

Apeqqu: "Naqinnernik ilisarsisinnaanngitsut nunatsinni najugaqartut naqinnernik ilisarinnissinnaalernissartik siunertaralugu Danmark-imut "atuariartorusuttut" tapiiffiqineqarnissaminnik periarfissaqarpaat?"

Akissut: Naalakkersuisooqatigiit isumaqatigiissutimik ilaattut anguniagaraat, ilinniarnissaq tamanut neqeroorutaassasoq, tamatumanilu ordblindit innarluutilillu immikkut iliuuseqarfigineqassasut. Taamaammat ilinniagaqarnersiuteqarfiup pingaartippaa naqinnernik ilisarsisinnaanngitsut ilinniagaqarnersiaqarnissamut periarfissaasa pitsanngorsarnissaat, ilinniagaqarnersiaqarneq pillugu nalunaarutip nutarterneqarnissaanut atatillugu (Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 8/2008).

Danmarkimi ordblindehøjskolimi atuarnermi tapiiffiqineqarnissamut periarfissaq maannamut ukiut tamaasa ilinniartunit 4-t missaannit atorineqartarnikuuvoq, periarfissarli tamanna atuukkunnaarpoq, Inatsisartut Danmarkimi højskolernemut aningaasaliissutaasartut sipaarniarlugit aalajangiummassuk.

Kalaallit Nunaanni højskolinut tunngatillugu Naalakkersuisut maanna inatsisissamut nutaamut siunnersuut suliarivaat, tassanilu ilaatigut naqinnernik ilisarsisinnaanngitsunut neqerooruteqarsinnaanissaq ilanngunneqassaaq.

Efterskolinut tunngatillugu periarfissaavoq, Danmarkimi efterskolini naqinnernik ilisarsisinnaanngitsunik immikkut atuartitsisartuni ilinnialernissaq. Efterskolimi taamaattumi ilinnialernissamut piumasaavoq Siunnersuisarfimmit – PPR-imit nalunaarusiortoqarsimanissaa. 2010/11-mi naqinnernik ilisarsisinnaanngitsut nalunaarsorsimasoq ataaseq qinnuteqarpoq. Periarfissap tamatuma saniatigut Danmarkimi aammattaaq 22-nik nalinginnaasunik efterskoleqarpoq, naqinninnernik ilisarsisinnaanngitsunut immikkut neqerooruteqartunik. Tamatumani qallunaat oqaasiinik piginnaasaqarluarnissaq pisariaqarpoq.

Kalaallit Nunaanni efterskolertarnernut tunngatillugu Naalakkersuisut anguniarniarpaat, siunissami efterskolernerni inissat aalajangersimasumik amerlassusillit ilinniartunut immikkut pisariaqartitsisunut immikkoortinneqartarnissaat, tamatumani ilinniartut atuarnermik allannermillu ajornartorsiuteqartut imaluunniit naqinninnernik ilisarsisinnaanngitsut ilanngullugit.

Aammattaaq periarfissaavoq Piareersarfimmi ilinniartut tassani ilinniarnermik ilaattut Danmarkimi højskolersinnaanerat, ilinniagaqarnersiat aqutigalugit akilernerqartumik. Piareersarfiit arlallit periarfissaq tamanna atornikuuaat, ilinniartuutimik ingerlatsinernut naqinninnernik ilisarsisinnaanngitsunut immikkut naatsorsuussanut peqataatinnerinut.

Taama aaqjissuussinermut peqataassagaanni piumasaavoq Piareersarfimmi ilinniartuunissaq, aamma højskolerneq ilinniartup iliuusissatut pilersaarutaanut – ilinniartunut tamanut suliaasartunut - naleqqiullugu tapertaalluartussatut nalilernerqarsimasariaqarpoq. Periarfissaq taanna maanna unitsinneqarallarnikuuvoq, isumaqatigiissutitigut atugassarititaasut aamma piumasaqaatit periarfissallu ilinniartunut tamanut assigiissaqaarneqarnissaat kissaatigineqarmat.

Kiisalu Naalackersuisut maannakkorpiaq misissorpaat piginnaanngorsaaqqiineq pillugu inatsisit aqutigalugit naqinnernik ilisarsisinnaannginnermik annertuumik ajornartorsiuteqartut ikiorserneqarsinnaanerit periarfissaqarnersoq.

Inussiarnersumik inuulluaqqusilluta

Mimi Karlsen